

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
АКСУБАЙ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
САВРУШ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ**

**ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ
КОМИТЕТ САВРУШСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
АКСУБАЕВСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН**

Комсомольская ул., д 20, д.Ст.Савруши, 423068 тел 8(843)444-82-37
ОКПО 94318702, ОГРН 1061665003069, ИНН / КПП 1603004945 / 160301001
E-mail: Savr.Aks@ tatar.ru

КАРАР

№ 8

11 октябрь 2024 ел

Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Савруш авыл жирлеге Башкарма комитетының 2015 елның 16 ноябрәндәге 14 номерлы «2016-2020 елларга Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының Савруш авыл жирлегендә мәдәниятне үстерү " муниципаль максатчан программасы турында карарына үзгәрешләр кертү турында (үзгәртелде 13.12.2019 ел, № 12; 13.10.2023 ел, № 12)

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 06.10.2003 ел, № 131-ФЗ Федераль законга, «Мәдәният турында» 03.07.1998 ел, № 1705 Татарстан Республикасы Законына, Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының "Савруш авыл жирлеге" муниципаль берәмлеге Уставына таянып, Аксубай муниципаль районының Савруш авыл жирлеге башкарма комитеты **КАРАР БИРӨ:**

1. Савруш авыл жирлеге Башкарма комитетының 16.11.2015 елгы 14 номерлы карары белән расланган «2016-2020 елларга Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының Савруш авыл жирлегендә мәдәниятне үстерү» муниципаль максатчан программасына (13.12.2019 елгы 12 номерлы; 13.10.2023 елгы 12 номерлы карарларга кертелгән үзгәрешләрне һәм өстәмәләрне исәпкә алып) түбәндәге үзгәрешләрне керттегә :

программа исемендә "2016-2020" саннарын «2016-2027 " саннарына алмаштырырга;

программа паспорттында: «программаны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары» юлын түбәндәге редакциядә бәян иттегә::

«Программаны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары

2017-2027 еллар

«программаны финанслау күләме» юлын түбәндәге редакциядә бәян иттегә::

»программаны финанслау күләмнәре һәм чыганаclarы " юлында беренче абзацта «15613,4» саннарын «20337.4» саннарына алмаштырырга; унберенче һәм Уникенче абзацларны алмаштырырга;

2025 ел-2792,0 мең сум;

2026 ел-3028,0 мең сум;

унөчөчө абзацны өстөргә;

2027 ел-3281,0 мең сум

2. Әлеге карарны Аксубай муниципаль районының Интернет мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендәге рәсми сайтында түбәндәге веб-адрес буенча урнаштырырга: <http://aksubaevo.tatarstan.ru> һәм Татарстан Республикасының

хокукый мәгълүматның рәсми порталында түбәндәге веб-адрес буенча бастырып чыгарырга: <http://pravo.tatarstan.ru>

3. Әлеге карарның үтөлешен контрольдә тотуны үземдә калдырам.

Савруш авыл җирлеге
башкарма комитеты җитәкчесе:

А.Г.Кузьмин

МУНИЦИПАЛЬ ПРОГРАММА
«2016-2027 елларга Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районының Савруш авыл җирлегендә мәдәниятне үстерү»
 Программа Паспорты

Программа Исеме	«2017-2027 елларга Аксубай муниципаль районының Савруш авыл җирлегендә мәдәниятне үстерү»
Программаны эшләү өчен нигез	Программа РФ, ТР Конституциясе, федераль кануннар, ТР кануннары нигезендә эшлэнгән. Муниципаль берәмлек уставы, норматив хокукый актлар белән
Муниципаль заказчы-программаның координаторы	Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Савруш авыл җирлеге башкарма комитеты
Программаны төп эшләүчеләр	Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Савруш авыл җирлеге башкарма комитеты
Программаның Максатлары	<p>Аксубай районы Савруш авыл җирлегендә яшәүчеләрнең мәдәният, сәнгать һәм кинематография өлкәсендәге агымдагы ихтыяжларын канәгатьләндерү һәм яңаларын формалаштыру, җирлектә яшәүчеләр һәм кунаклар өчен мәдәният, кинематография сәнгате учреждениеләренең җәлеп итүчәнлеген арттыру</p> <p>Аксубай муниципаль районының Савруш авыл җирлеге территориясендә яшәүче гражданның тормышын һәм тынычлыгын саклауны, экстремизмга һәм терроризмга каршы тору, Аксубай муниципаль районының Савруш авыл җирлегендә аларның чагылышларын профилактикалау һәм кисәтү нигезендә аларның законлы хокукларын һәм мәнфәгатьләрен арттыру</p>
Программаның бурычлары	1. Милли музыкаль традицияләргә саклау һәм үстерү, заманча музыка сәнгатен үстерү;

	<p>2.Милләтара һәм конфессияара татулыкны ныгыту, социаль, этник һәм профессиональ нигездә конфликтларны профилактикалау һәм булдырмау;</p> <p>3.Халыкның террорчылык һәм экстремистик идеология чагылышларына түземсезлек атмосферасы тудыруга юнәлдерелгән жәмәгатьчелек фикерен формалаштыру</p>
Программаны гамәлгә ашыру сроклары	2017-2027 еллар
Ярдәмче программалар	<p>- «2017-2027 елларга клуб концерт оешмаларын һәм башкару сәнгатен үстерү»</p> <p>"2017-2027 елларга террорчылыкны һәм экстремизмны профилактикалау»</p>
Программаны финанслау күләмнәре	<p>2016-2027 елларга Программаны финанслау күләме 20337.4 мең сум тәшкил итә, шул исәптән:</p> <p>2016 елда-906,0 мең сум 2017 ел-919,6 мең сум 2018 елда-933,4 мең сум 2019 ел-947,4 мең сум 2020 елга-1534 мең сум 2021 ел-1540 мең сум 2022 ел-1546 мең сум 2023 ел-1552 мең сум 2024 ел-1558 мең сум 2025 ел-2792,0 мең сум 2026 ел-3028,0 мең сум 2027 ел-3281,0 мең сум</p> <p>Искәрмә: программаны финанслау күләмнәре фаразланган характерда була һәм бюджетлар формалаштыруны тиешле елга тиешле дәрәжәләрдә, шулай ук чараларны уртақ финанслауга федераль һәм республика бюджетыннан акчалар бүлеп бирүне исәпкә алып, ел саен төзәтелергә тиеш</p>
Программаның максатларын һәм бурычларын гамәлгә ашыруның көтелә торган ахыргы нәтижәләре (нәтижәләргә бәяләү индикаторлары) һәм аның бюджет нәтижәләргә күрсәткечләре	<p>Программа чараларын гамәлгә ашыру 2027 елга арттыруга ирешергә мөмкинлек бирерчәк:</p> <p>төрле дәрәжәдәге конкурсларда, фестивальләрдә катнашучылар санын арттыру; массакуләм һәм мәдәни-массакуләм программа чараларында катнашучылар өлешен арттыру;</p> <p>үзешчән сәнгать сәнгатенең клуб</p>

	<p>формированиеләрен һәм аларда катнашучылар санын арттыру;</p> <p>жирлек халыкларының этномәдәни үзенчәлеген саклап калуга юнәлдерелгән мәдәни акцияләр һәм программалар саны;</p> <p>дәүләт органнары, мәдәни-агарту учреждениеләре, милли-мәдәни берләшмәләр, шулай ук аерым гражданныр белән уртак проектлар саны;</p> <p>жирлектә " Уяв " чуаш халык бәйрәмен үткөрү саны;</p> <p>террорчылык һәм экстремистик күренешләрнең барлык фактларына карата түземсезлек формалаштыруны камилләштерә;</p> <p>Аксубай муниципаль районының Савруш авыл жирлегә территориясендә толерантлык, башка мәдәниятләргә хөрмәт идеяләрен пропагандалау һәм тарату өчен бердәм мәгълүмати киңлек булдыру;</p> <p>Яшьләр арасында милләтара татулык һәм толерантлык атмосферасының ныгуы.</p>
<p>Программаның үтәлешен тикшереп торуну оештыру системасы</p>	<p>Аксубай муниципаль районының Савруш авыл жирлегә Советы; Аксубай муниципаль районының Савруш авыл башкарма комитеты.</p>

Программаны гамәлгә ашыру өлкәсенә, шул исәптән ул хәл итүгә юнәлдерелгән проблемаларга гомуми характеристика

Хәзерге вакытта Аксубай муниципаль районының Савруш авыл жирлегендә 2 муниципаль мәдәният һәм сәнгать учреждениесе эшли. Аксубай муниципаль районының Савруш авыл жирлегә мәдәният объектларының гомуми чөлтәре түбәндәгеләрне үз эченә ала: 2 һәркем файдалана алырлык китапханә, 2 мәдәни-ял итү тибындагы учреждение. Аксубай муниципаль районының Савруш авыл жирлегендә мәдәният һәм сәнгать өлкәсенә ярдәм итүгә һәм үстерүгә 2014 елда жирлек бюджетыннан 892 мең сум акча жибәрелгән. Тармакта эшләүчеләр саны 5 кеше тәшкил итә. Шактый акчалар матди-техник базаны үстерүгә, тармак объектларын төзүгә һәм реконструкцияләүгә, мәдәният учреждениеләре жиһазларын комплекслы мәгълүматлаштыруга һәм модернизацияләүгә юнәлтелә.

Социологик тикшеренүләр мәгълүматларына караганда, мәдәният

учреждениеләренең гамәлдәге чөлтәре халыкның ихтыяжларын тулысынча канәгатьләндерми. Халыкны бәяләүдә җитәрлек тәмин ителмәү беренче чиратта түбәндәге проблемалар белән бәйлә:

мәдәният объектларын урнаштыруның тигез булмавы, гамәлдәге учреждениеләрнең чагыштырмача югары "һәркем файдалана алырлык бусагасын" саклап калу;

мәдәният учреждениеләре күрсәтә торган хезмәтләр күләме һәм төрләре гражданның таләпләренә, өстенлекләренә һәм өметләренә тулысынча туры килми;

мәдәният учреждениеләренең ял итү һәм иҗат эшчәнлегенә, Мәгариф һәм үзлегенчә белән алу, чаралар үткөрү, һәм берләшмәләр эшчәнлегенә өчен заманча югары технологияләргә җаһазлар белән җитәрлек дәрәжәдә җаһазландырылмавы, шулай ук халыкның төрле категорияләргә, шул исәптән хәрәкәт итүләргә аз булган һәм тормыш эшчәнлегендә башка чикләүләр булган мәдәният учреждениеләренең файдалана алуын тәмин итү чаралары белән тәмин ителмәве;

сәнгатьнең төрле жанрларында (музыкаль, театр), концерт-филармония һәм күргәзмә эшчәнлегендә фестиваль һәм башка программалар үткөрү, концерт һәм башка сәнгать коллективлары өчен база буларак куллану өчен югары дәрәжәдәге эре заманча комплексларга кытлык

Мәдәният өлкәсендә булган проблемаларны җиңү механизмы

Проблеманың эчтәлегенә	Җиңү механизмы
Мәдәни-ял итү тәкъдимнәре гражданның сорауларының бөтен диапазонын капламый	Мәдәни-ял итү эшчәнлегенә өлкәсендә эшчән яңа формаларын һәм ысулларын кертү
Мәдәният учреждениеләренең матди-техник базасының җитәрлек дәрәжәдә үсмәве	Тармакның матди-техник базасын ныгыту һәм мәгълүматлаштыру, җаһазларны модернизацияләү, бюджеттан тыш акчалар, дәүләтнеке булмаган структуралар җәлеп итү
Инвалидлар, тормыш эшчәнлегенә чикләнгән затлар өчен мәдәният учреждениеләреннән файдалану мөмкинлегенә җитәрлек булмау	Мәдәният учреждениеләрен махсус техника белән тәмин итү, мәдәният учреждениеләрен инвалидлар һәм башка аз хәрәкәтләнүче гражданның өчен җайлаштыру, дистанцион хезмәт күрсәтүне үстерү
Инновацион мәдәни проектлар эшләү һәм аларны гамәлгә кертү зарурлыгы	Инновацион проектларга, иҗади остаханәләргә грант ярдәме

Программа максатларына ирешүгә аларның йогынтысын киметү максатында хөвеф-хәтәрне жайга салу һәм идарә итү чаралары

Программаны гамәлгә ашырганда хөвеф - хәтәргә анализ һәм хөвеф – хәтәргә идарә итүне муниципаль заказчы-программаның координаторы-Аксубай муниципаль районының Савруш авыл жирлеге башкарма комитеты башкара.

Иң житди куркынычларга ярдәмче программаларны гамәлгә ашыруның финанс һәм административ куркынычларын кертәргә мөмкин. Финанс куркынычы программа буенча кабул ителгән финанс йөкләмәләрен тулысынча үтәмәүдән гыйбарәт. Финанс хөвефен чикләү ысулы булып программа чараларының финанс күрсәткечләренә һәм ирешелгән нәтижеләргә карап күрсәткечләргә ел саен төзәтмәләр кертү тора. Программа чараларын Аксубай муниципаль районының Савруш авыл жирлеге бюджетыннан финанслау житмәү куркынычын киметү мәдәният, социаль партнерлык өлкәсендәге инновацион проектларның инвестицияләр жәлеп итүчәнлеге механизмнарын булдыру юлы белән гамәлгә ашырыла. Административ хөвеф-хәтәр программа белән нәтижәсез идарә итүгә бәйлә, бу ярдәмче программаларның максатларын һәм бурычларын үтәмәүгә китерергә мөмкин. Административ куркынычны чикләү ысуллары булып:

программа чараларын үтәү барышын тикшереп тору һәм Программаны гамәлгә ашыруга агымдагы идарә итү механизмын камилләштерү;

программаны гамәлгә ашыруның еллык планнарын формалаштыру;

программа күрсәткечләре (Индикаторлары) үтәлешенә өзлексез мониторинг;

халыкка мәгълүмат житкерү һәм Программаны гамәлгә ашыру барышы турында белешмәләренә ачык бастырып чыгару.

Хөвеф - хәтәрләр белән идарә итү чараларын күрү программаны гамәлгә ашыруны мониторинглау һәм аның нәтижелеләген һәм нәтижелеләген бәяләү нигезендә Программаның муниципаль заказчысы-координаторы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Төп максатлар, бурычлар, ахыргы нәтижеләрне тасвирлау

Программалар һәм аны гамәлгә ашыру сроклары

Программаның максаты 2016 - 2027 елларга "Татарстан Республикасы мәдәниәтен үстерү" республика программасы белән билгеләнгән Татарстан Республикасы Дәүләт мәдәни сәясәтенең өстенлекләренә нигезләнгән.

Аксубай муниципаль районының Савруш авыл жирлеген социаль-икътисадый үстерү максатларында мәдәният һәм сәнгать өлкәсен тотрыклы үстерү өчен тиешле шартлар тудыру белән беррәттән, әлеге программаның стратегик максаты булып Аксубай муниципаль районының Савруш авыл жирлегендә яшәүчеләрнең мәдәният, сәнгать өлкәсендәге агымдагы ихтыяжларын канәгатьләндерү һәм яңаларын формалаштыру, жирлектә яшәүчеләр һәм кунаклар өчен мәдәният, сәнгать учреждениеләренең жәлеп итүчәнлеген арттыру тора. Бу максатка ирешү

өчен системалы характердагы кайбер бурычларны хэл итэргә кирәк, шул исәптән:

милли музыкаль традицияләрен саклау һәм үстерү, заманча музыка сэнгатен үстерү;

Аксубай муниципаль районының Савруш авыл жирлегендә халык сэнгаты һөнәрләрен саклау, өйрәнү һәм үстерү;

Аксубай муниципаль районы Савруш авыл жирлеге территориясендә урнашкан мәдәни мирас объектларының сакланышын һәм алардан нәтижәле файдалануны тәэмин итү;

Регионара һәм милләтара мәдәни хезмәттәшлекне үстерү өчен шартлар тудыру

Программа программа чараларын гамәлгә ашыруның муниципаль дәрәжәсен күздә тоту, аларның үзенчәлекле бурычлары тиешле ярдәмче программаларда чагылдырылган.

"2016 - 2027 елларга концерт оешмаларын һәм башкару сэнгатен үстерү" ярдәмче программасы Милли музыкаль традицияләрен саклау калуны һәм үстерүне, заманча музыка сэнгатен үстерүне максат итеп куя. Жирлекнең муниципаль концерт оешмалары чөлтәренә бүгенге торышын, 2026 елга кадәр концерт учреждениеләренә үсеш перспективаларын чагылдыра.

«Аксубай муниципаль районының Савруш авыл жирлегендә террорчылыкны һәм экстремистлыкны профилактикалау» ярдәмче программасы террорчылык һәм экстремистлык күренешләренә барлык фактларына карата түземсезлек формалаштыруны, Аксубай муниципаль районының Савруш авыл жирлеге территориясендә толерантлык, башка мәдәниятләргә хөрмәт идеяләрен пропагандалау һәм тарату өчен бердәм мөһлүмат киңлеген булдыруны камилләштерә;

Программаны гамәлгә ашыру вакыты - 2016-2027 еллар.

Программаны ресурслар белән тәэмин итүне нигезләү

Программаны гамәлгә ашыруны финанс белән тәэмин итү законнарда билгеләнгән тәртиптә бирелә торган федераль, республика бюджеты, шулай ук Аксубай муниципаль районының Савруш авыл жирлеге бюджеты акчаларынан файдалануны күздә тоту.

2016-2027 елларга Программаны финанслау күләме 20337.4 мең сум тәшкит итә, шул исәптән:

2016 елда-906,0 мең сум

2017 ел-919,6 мең сум

2018 елда-933,4 мең сум

2019 ел-947,4 мең сум

2020 елга-1534 мең сум

2021 ел-1540 мең сум

2022 ел-1546 мең сум

2023 ел-1552 мең сум

2024 ел-1558 мең сум

2025 ел-2792,0 мең сум

2026 ел-3028,0 мең сум

2027 ел-3281,0 мең сум

Программаны гамәлгә ашыруны ресурслар белән тәэмин итү фараз характерында була һәм, тиешле бюджетларның мөмкинлекләрен исәпкә алып, ел саен төзәтелергә тиеш.

Программаны гамәлгә ашыру механизмы

Программа чараларын гамәлгә ашыру барышында муниципаль заказчы-координатор төп башкаручыларның үзара хезмәттәшлеген тәэмин итә, чараларны гамәлгә ашыру барышын һәм турыдан-туры башкаручыларның акчалардан нәтижәле файдалануын тикшереп тора. Программа чараларын гамәлгә ашыру программа заказчысы тарафыннан Программа чараларының барлык башкаручылары белән төзелә торган муниципаль контрактлар нигезендә Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы норматив хокукый актларына төгәл туры китереп гамәлгә ашырыла.

Программаның социаль-икътисады нәтижәләгән бәяләү

Мәдәниятнең фундаменталь үзенчәлеге шунда ки, мәдәни эшчәнлекнең мөһим нәтижәләре вакыт буенча кичектерелгән социаль эффектта чагыла һәм интеллектуаль потенциалның артуында, индивидуумнарның кыйммәт ориентирлары һәм үз-үзләрен тоту нормаларының үзгәрүендә чагыла, бу ахыр чиктә жәмгыять яшәеше нигезләрендә үзгәрешләргә китерә.

Программада мәдәни эшчәнлекнең агымдагы нәтижәләрен генә характерлый торган индикаторлар һәм цифрлы күрсәткечләр системасын куллану күздә тотыла. Шулай ук вакытта конкрет ярдәмче программаларда үз нәтижәлелек күрсәткечләре булырга мөмкин. Программаны һәм аның ярдәмче программаларын гамәлгә ашыруның нәтижәләгән бәяләү Программаның муниципаль заказчысы - координаторы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Программаны гамәлгә ашыруның төп социаль-икътисады эффекты Аксубай муниципаль районының Савруш авыл җирлеге гражданны тормышында мәдәниятнең социаль ролен күтәрүдә һәм, шуңа бәйле рәвештә, Аксубай муниципаль районының Савруш авыл җирлегендә тормыш сыйфатын күтәрүдә, мәдәният өлкәсендә модернизация курсы тормышка ашыру өчен уңай

иҗтимагый атмосфера тудыруда чагыла. Бу эффект аерым алганда белдереләчәк:

Аксубай районының Савруш авыл жирлегендә яшәүче халыкларның үзенчәлеге булганда бөтенлеген саклап калуга ярдәм итә торган мәдәни киңлекнең бердәмлеген ныгытуда;

иҗади эшчәнлек өчен уңай шартлар тудыруда, мәдәнияттә һәм сәнгатьтә халыкка тәкъдим ителә торган мәдәни байлыklarның һәм мәгълүматның төрлелеген һәм аңлаешлылыгын тәэмин итүдә;

мәдәниятне икътисадый үстерү процессларын активлаштыруда һәм тармакка жәлеп ителә торган дәүләтнеке булмаган ресурсларны үстерүдә;

Мәдәниятне үстерү бурычлары әйләнә-тирә мохитне саклау бурычлары белән тыгыз бәйләнгән. Кагыйдә буларак, бу элементә мәдәни ландшафтларны һәм истәлекле урыннарны саклау өлкәсендә, музей-тыюлыклар эшчәнлегендә күренә. Истәлекле урыннар һәм саклана торган тарихи-мәдәни территорияләр системасын формалаштыру Экология һәм табигый мирасны саклау проблемаларын хәл итүгә турыдан-туры бәйле. Шулай итеп, Программа мәдәниятне үстерү проблемаларын әйләнә-тирә мохитне саклау бурычы белән тыгыз бәйләнештә хәл итә. Программаны гамәлгә ашыруның нәтижәлеге программада каралган максатчан индикаторларга һәм күрсәткечләргә фактта ирешү дәрәжәсе буларак бәяләнә.

«2017-2027 елларга клуб концерт оешмаларын һәм башкару сәнгатен үстерү " ярдәмче программасы

Паспорт

Муниципаль ярдәмче программа исеме	«2017-2027 елларга клуб концерт оешмаларын һәм башкару сәнгатен үстерү "

Муниципаль ярдәмче программаның максаты	<p>Аксубай районы Савруш авыл җирлеге территориясендә бердәм мәдәни киңлек булдыру һәм Саклап калу;</p> <p>мәдәният учреждениеләренең муниципаль берәмлекләренең җирле үзидарә органнары, иҗтимагый берләшмәләр һәм оешмалар, мәгариф системасы учреждениеләре, массакуләм мәгълүмат чаралары, иҗат һәм дини оешмалар белән ведомствоара хезмәттәшлеген үстерү;</p> <p>-халыкта гражданлык үзенчәлеген, әхлакый-әхлакый һәм толерант дөньяга караш формалаштыру буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыру.</p> <p>- эш юнәлешләрен һәм формаларын камилләштерү;</p> <p>- мәдәни-ял итү учреждениеләрендә чараларның сыйфатын яхшырту</p>
Муниципаль ярдәмче программаның бурычлары	<p>Мәдәниятне, сәнгатьне үстерү, җирлекнең тарихи-мәдәни мирасын саклап калу һәм популярлаштыру өчен шартлар тудыру.</p> <p>План нигезендә массакуләм һәм бәйрәм мәдәни-массакуләм чаралар уздыру.</p> <p>Мәдәни-ял итү чараларында катнашучылар санын арттыру.</p> <p>«Мәдәният» өлкәсендә халыкта гражданлык тәңгәллеген формалаштыруны, иҗади потенциалны ачуны, толерантлык тәрбияләүне, этникара һәм конфессияара мөнәсәбәтләр культурасын тәэмин итә торган системаны үстерү һәм модернизацияләү</p>
Муниципаль ярдәмче программаның муниципаль заказчысы	Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Савруш авыл җирлеге башкарма комитеты
Муниципаль ярдәмче программаны эшләүче	Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Савруш авыл җирлеге башкарма комитеты
Муниципаль ярдәмче программаны гамәлгә ашыру сроклары	2017-2027 еллар
Муниципаль	Финанслау чыганаclarы булып Татарстан Республикасы Аксубай

ярдәмче программаны финанслау чыганакалары, шул исәптән еллар буенча:	муниципаль районының Савруш авыл җирлегенә бюджет акчалары тора												
	Чыгымнар (мең сумнарда)												
	всего	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Жирле бюджет акчалары	20337.4	904	917,6	931,3	945,3	153,2	153,8	154,4	155,0	155,6	279,2	302,8	328,1
Муниципаль ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның планлаштырылган торган нәтижеләре	Төрле дәрәжәдәге конкурсларда, фестивальләрдә катнашучылар санын арттыру; Клуб формированиеләрендә катнашучылар алган дипломнар, премияләр санын арттыру; Массакүләм һәм мәдәни-массакүләм программа чараларында катнашучылар өлешен арттыру; Үзешчән сәнгать сәнгатенең клуб формированиеләрен һәм аларда катнашучылар санын арттыру;												

I. Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру өлкәсенә, шул исәптән ул хәл итүгә юнәлдерелгән проблемаларга гомуми характеристика

Кешеләрнең рухи тормышын оештыручы факторларның берсе буларак мәдәниятнең социаль роленең артуы жәмгыять үсешенә хәзерге этабының үзенчәлеге булып тора. Шуңа күрә вакытта мәдәният кешелекнең рухи тәҗрибәсе буларак кына түгел, ә һәр кешенең иҗатка сәләтен формалаштыручы, кеше яшәешенә нигез салучы, цивилизацияле тормышның кыйммәтләрен һәм формаларын саклап калу сәләтен формалаштыручы үзенчәлекле чынбарлык буларак та чыгыш ясай. Кешенең иҗади көчләрен, сәләтләрен һәм талантыларын чагылдыру һәм үстерү өчен кирәкле шартлар булу жәмгыятьнең мәдәни үсешенә кирәкле критерий булып тора. Халыкның тормыш сыйфатының мәдәни өлешен яхшыртуга юнәлдерелгән мәсьәләләрен хәл итү җирле үзидарә органнарының мәдәният өлкәсендәге вәкаләтләрен гамәлгә ашыру һәм өлгә проблемаларны программ-максатчан метод нигезендә хәл итү зарурлыгы белән билгеләнә. Муниципаль ярдәмче программа чараларын гамәлгә ашыру мәдәният учреждениеләренең матди-техник базасын ныгытуга юнәлдерелгән –бу хәзерге шартларда мәдәниятне социаль-иқтисадый үсешнең иң мөһим ресурсларының берсе буларак тануны билгели торган конкрет адымнар.

Ярдәмче программа чараларын гамәлгә ашыру мәдәни эшчәнлекнең барлык субъектлары катнашында Социаль өһәмияткә ия максатларга ирешергә мөмкинлек бирерчәк, бюджет ресурсларын нәтиҗәле тотуны тәэмин итәрчәк һәм аларга ярдәм итәрчәк:

1. Мәдәниятне, сәнгатьне үстерү, җирлекнең тарихи – мәдәни мирасын саклап калу һәм популярлаштыру өчен шартлар тудыру.
2. План нигезендә массакүләм һәм бәйрәм мәдәни-массакүләм чаралар уздыру.

ПРОГРАММАДА КАРАЛГАН ЯРДӘМЧЕ ЧАРАЛАР ИСЕМЛЕГЕ

1. Мәдәни-ял итү системасын модернизацияләү.

Өлгә процессны камилләштерү чаралары системасында:

- клуб, китапханә системасында хәзерге этапта халык белән эшләнүгә өстенлекле

юнөлешләрән билгеләү;

- инновацион рәвешләрне һәм ысулларны үстерү;
- районның муниципаль берәмлекләре белән үзара хезмәттәшлекне тәэмин итү;
- мәдәни-ял итү чараларын популярлаштыру.

Мәдәни-ял итү учреждениеләрендә мәгълүмати, фәнни-теоретик һәм методик тәэмин итү.

- «мәдәният " өлкәсендә программалар һәм методикалар комплексын эшләү;
- балаларда, яшүсмерләрдә һәм яшьләрдә патриотик тәрбия формаларын, методларын һәм чараларын эшләү;
- жирлекнең социаль-иқътисадый үсешендә киңрәк мәдәният учреждениеләре өчен шартлар тудыру;
- халыкның ижади потенциалын үстерүгә ярдәм итү;

Ярдәмче Программа Паспорты

Аксубай муниципаль районының Савруш авыл жирлегендә террорчылыкны һәм экстремизмны профилактикалау

Ярдәмче Программаның Исеме	«Аксубай муниципаль районының Савруш авыл жирлегендә террорчылыкны һәм экстремистлыкны профилактикалау " (алга таба-Ярдәмче программа)
Ярдәмче программаны төп эшләүчеләр	Аксубай муниципаль районы Савруш авыл жирлеге башкарма комитеты
Ярдәмче Программаның Максаты	Аксубай муниципаль районының Савруш авыл жирлеге территориясендә яшәүче гражданның тормышын һәм тынычлыгын саклауны, экстремизмга һәм терроризмга каршы тору, Аксубай муниципаль районының Савруш авыл жирлегендә аларның чагылышларын профилактикалау һәм кисәтү нигезендә аларның законлы хокукларын һәм мәнфәгатьләрен арттыру
Ярдәмче Программаның бурычлары	Милләтара һәм конфессияара татулыкны ныгыту, социаль, этник һәм конфессиональ нигездә конфликтларны профилактикалау һәм булдырмау; Халыкның террорчылык һәм экстремистик идеология чагылышларына түземсезлек атмосферасы тудыруга юнәлдерелгән жәмәгәтчелек фикерен формалаштыру
Ярдәмче программаны гамәлгә ашыру сроклары һәм этаплары	2016-2027 ел

<p>Ярдәмче программаны финанслау күләмнәре һәм чыганаclarы:</p>	<p>Ярдәмче программаны финанслауның гомуми күләме Татарстан Республикасы Аксубай муниципаль районы Савруш авыл җирлеге бюджеты акчалары счёты 24,32 мең сум тәшкил итә, шул исәптән</p> <p>2016 елда-2 мең сум</p> <p>2017 ел-2,03 мең сум</p> <p>2018 ел-2,06 мең сум</p> <p>2019 елда-2,1 мең сум</p> <p>2020 елга-2,13 мең сум</p> <p>2021 ел-2 мең сум</p> <p>2022 ел-2 мең сум</p> <p>2023 ел-2 мең сум</p> <p>2024 ел-2 мең сум</p> <p>2025 ел-2 мең сум</p> <p>2026 ел-2 мең сум</p> <p>2027 ел-2 мең сум</p> <p>Искәрмә: ярдәмче программаны финанслау күләмнәре фараз характерында була һәм , тиешле елга тиешле дәрәжәдәге бюджетларны формалаштыруны, шулай ук чараларны уртак финанслауга район һәм республика бюджетыннан акчалар бүлеп бирүне исәпкә алып, ел саен корректировкаларына тиеш.</p>
<p>Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруның көтелә торган нәтижеләре</p>	<p>Ярдәмче программа чараларын гамәлгә ашыру террорчылык һәм экстремистлык күренешләренә барлык фактларына карата түземсезлек формалаштыруны камилләштерә;</p> <p>Аксубай муниципаль районының Савруш авыл җирлеге территориясендә толерантлык, башка мәдәниятләргә хөрмәт идеяләрен пропагандалау һәм тарату өчен бердәм мәгълүмати пространство Булдыру;</p> <p>Яшьләр мохитендә милләтара татулык һәм толерантлык атмосферасын ныгыту.</p>
<p>Ярдәмче программаның</p>	<p>Ярдәмче программаны гамәлгә ашыруны Аксубай</p>

үтөлешен тикшереп
торуны оештыру

муниципаль районының Савруш о авыл жирлеге
Советы тикшереп тора.

II. Программаны хэл итүгә юнәлдерелгән проблемага Характеристика

Ярдәмче программаны эшләү һәм гамәлгә ашыру өчен нигезне Россия Федерациясе Конституциясе, шәхеснең, жәмгыятьнең һәм дәүләтнең иминлеген тәэмин итү өлкәсендәге федераль законнар, 2009 елның 5 октябрена Россия Федерациясендә террорчылыкка каршы тору концепциясе, 2027 елга кадәр чорга Россия Федерациясенә дәүләт милли сәясәт стратегиясе, шулай ук миллиәтара, дин ара мөнәсәбәтләрне гармонияләштерүгә юнәлдерелгән нигезләмәләре үз эченә алган башка стратегияләр, концепцияләр, нигезләр тәшкил итә. Яшьләргә патриотик тәрбия бирү.

Хәзерге вакытта Аксубай районының Савруш авыл жирлегендә бер дини оешма теркәлгән, шул исәптән: мөселманнар -0; православлар – 0; теркәлмәгән дини оешмалар: мөселманнар - 0; православлар - 0.

Ижтимагый-сәясәти, миллиәтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләрнең торышы, тулаем алганда, тотрыклылык, яхшы күңеллек, төрле социаль төркемнәр, миллиәтләр һәм диннәр вәкилләренең конструктив хезмәттәшлеге белән характерлана. Соңгы елларда дин тотучылар, гамәлдәге православие чиркәүләре һәм мөселман мәчетләре саны артты.

Шул ук вакытта Ярдәмче программаны әзерләү һәм аны алга таба гамәлгә ашыру зарурлыгы Татарстан Республикасында Террорчылыкка һәм экстремизмга каршы көрәш өлкәсендәге хәзерге вазгыятьнең килеренке булып калуына бәйле.

Террорчылыкка һәм экстремизмга каршы көрәш практикасы хәзерге вакытта дәүләт хакимияте органнарының, жирле үзидарә органнарының, ижтимагый хәрәкәтләрнең һәм барлык гражданның тырышлыгын берләштерүне таләп итә.

Чараларны үтәү Аксубай муниципаль районының Савруш авыл жирлеге алдында торган аеруча кискен проблемаларны хэл итүгә мөмкинлек бирерчәк, террорчылыкка каршы тотрыклылык дәрәжәсен күтәрүдә уңай тенденцияләр тудыру гомуми иминлекне ныгытуга турыдан-туры йогынты ясарчак.

III. Ярдәмче программа чаралары

«2017-2027 елларга Аксубай муниципаль районының Савруш авыл жирлегендә террорчылыкны һәм экстремистлыкны профилактикалау»

№ п/п	Чара исеме	Башкару вакыты	Башкаручы (киләшү буенча)
----------	------------	-------------------	------------------------------

1	<p>Өстәмә чараларны гамәлгә ашырырга:</p> <p>авыл яшьләренең мәшгульлеген тәэмин итү, ял итү һәм һөнәри белем алу мөмкинлекләрен киңәйтү; авыл яшьләренең ижтимагый хәрәкәтен үстерү буенча</p>	2016-2027 ел	Аксубай муниципаль районы Савруш авыл җирлеге башкарма комитеты", Аксубай муниципаль районы Башкарма комитетының "мәдәният бүлеге" МКУ, яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге.
2	<p>Яшүсмерләр арасында экстремизмны профилактикалау өлкәсендә программалар һәм проектларның республика конкурсында катнашу һәм аларны балалар һәм яшьләр оешмалары эшчәнлегендә гамәлгә ашыру.</p>	2016-2027 ел	Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге, "ӘМР мәдәният бүлеге" МКУ, ӘМР "мәгариф бүлеге" МКУ»
3	<p>Җирлекнең дини берләшмәләрендә гыйбадәт вакытында дин тотучыларга дини түземлекне формалаштыруга һәм саклауга, шулай ук дин тотучыларда террорчылыкны һәм экстремизмны конфликтлы ситуацияләргә хәл итүнең кабул ителмәслек ысуллары буларак бәяләүне булдыруга ярдәм итә торган системалы мөрәҗәгать итү инициативасы белән чыгарга.</p>	2016-2027 ел	Җирлек башлыгы
4	<p>Басма һәм электрон массакуләм мәгълүмат чаралары материалларына, укыту-методик әдәбиятка һәм башка басмаларга аларда милләтара һәм төбәкара розгыш-талаш тудыру билгеләрен ачыклау өчен экспертиза үткөрүне оештырырга.</p>	2016-2027 ел	Россия Эчке эшләр министрлыгының Аксубай районы буенча бүлеге (киләшү буенча),
5	<p>Потенциаль куркыныч объектларны паспортлаштыру.</p>	2016-2027 ел	Россия Эчке эшләр министрлыгының Аксубай районы буенча бүлеге (киләшү

			буенча), Савруш авыл җирлеге башкарма комитеты
6	Жәмгыятьтә әхлакий сәламәтлекне ныгыту, милләтара һәм конфессияара мөнәсәбәтләр, кешеләр күп була торган объектларның террорчылыктан саклануы, халыкның тормышын тәэмин итү объектлары проблемалары буенча «түгәрәк өстәлләр» үткөрү.	2016-2027 ел	«Мәгариф бүлеге «МКУ,» Мәдәният бүлеге " МКУ, Аксубай муниципаль районы Башкарма комитеты ОДМС
7	Формаль булмаган берләшмәләрне ачыклау буенча рейдлар.	2016-2027 ел	Россия Эчке эшләр министрлығының Аксубай районы буенча бүлеге (киләшү буенча),
8	Теркәлмәгән дини һәм милли берләшмәләрне ачыклау өчен дини конфессияләр һәм милли диаспоралар вәкилләре белән әңгәмәләр үткөрү	2016-2027 ел	Россия Федераль миграция хезмәтенең ТР буенча идарәсенең Аксубай районындагы бүлеге (киләшү буенча),
9	Кешеләр күп була торган биналарда гадәттән тыш хәлләр килеп чыккан очракларда гамәлләр буенча уку дәрәсләре үткөрүне оештыру	2016-2027 гг	Аксубай муниципаль районы Савруш авыл җирлеге башкарма комитеты, Россия Эчке эшләр министрлығының Аксубай районы буенча бүлеге (киләшү буенча), «ТР буенча ФПСның 102 ПЧ (киләшү буенча)
10	Барлык типтагы мәгариф учреждениеләрендә экстремизмның, бигрәк тә милләтара һәм динара дошманлыкка өндүче теләсә нинди формаларының, зур куркыныч булуын аңлату буенча класс сәгатьләрен системалы үткөрү	2016-2027 ел	«Аксубай муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлеге, Аксубай муниципаль районының дини конфессияләр вәкилләре (киләшү буенча), Россия Эчке эшләр министрлығының Аксубай районы буенча бүлеге (киләшү буенча)
16	Ярдәмче программа чараларын мәгълүмати яктыртуны оештыру	Ел дәвамында	«Сельская новь» газетасы редакциясе (киләшү буенча), Емелькино авыл җирлеге

			клубларында стендлар
--	--	--	----------------------